

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIUNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Z ludźmi, dla ludzi i przez ludzi, czyli kilka uwag o pracy socjalnej

Praca socjalna to poszukiwanie sposobów pomocy, które zmieniają pozycję osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Niestety z reguły kojarzona jest z udziałem pracownika gminnego ośrodka pomocy społecznej (GOPS-u) w rozwiązywaniu trudnej sytuacji socjalno-bytowej mieszkańca, z jego wizytą w domu, pomocą w zakupach czy sporządzeniem wywiadu środowiskowego. Tymczasem praca ta wykonywana jest na wielu poziomach.

W sposób stereotypowy, a przez to niewłaściwy rozumiana jest praca pracownika socjalnego, którego najczęściej uważamy za osobę mającą pomóc w ogarnięciu mieszkania czy zrobieniu zakupów. Takie traktowanie pracy socjalnej to sprowadzanie tej profesji do czynności doraźnych. Dodatkowo bardzo obecne w mediach przedstawianie pomocy społecznej w niekorzystnym świetle utrudnia odbiór wykonywanej pracy socjalnej, bowiem zmniejsza zaufanie do służb społecznych, które jest podstawą i punktem wyjścia w kontaktach z ludźmi znajdującymi się w kryzysie.

Tymczasem we współczesnym świecie praca socjalna ma na celu rozwój takich działań, które ukierunkowane są na aktywizację i współudział osób, z którymi pracuje pracownik socjalny w dokonywaniu zmian oraz włączenie ich do pełnego uczestnictwa społecznego (wyjście z izolacji jaką powoduje trudność). Praca socjalna w takim rozumieniu to umiejętność konstruktywnego wykorzystania potencjału człowieka w tworzeniu rzeczywistości życia codziennego.

W celu ciągłego sprostania wymaganiom jakie stawia przed nami rzeczywistość kadra pomocy społecznej bierze udział w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach, panelach dyskusyjnych, seminariach, studiach podyplomowych w projektach podnoszących kwalifikacje, których celem jest profesjonalizacja udzielanej pomocy i podnoszenie standardów wykonywanej w środowisku społecznym pracy. Kształcenie się i stałe uzupełnianie wiedzy to warunek konieczny do wykonywania tej pracy. „W sposób stały współpracujemy z różnymi specjalistami i w rozwiązywanie trudnej sytuacji problemowej klientów angażujemy szerokie grono osób różnych profesji: lekarze, prawnicy, psycholodzy, doradcy zawodowi, terapeuci, pracodawcy, rodzina, otoczenie społeczne (szkoła, miejsce pracy), policja, sąd, placówki pomocy społecznej. Podejmowanie tak szerokich działań, a przede wszystkim ingerencja w ludzkie życie wymaga licznych kompetencji, stąd konieczność nieustannego doskonalenia, permanentnego aktualizowania wiedzy, pracy nad sobą, motywacji do dalszej pracy umożliwiających skuteczne działanie społeczne” – mówi Grażyna Kaczmarek Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie. Charakter pracy socjalnej jest wielodyscyplinarny i już na etapie kształcenia podczas studiów wyższych widoczna jest szeroka podstawa

Kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie z Starostą Pleszewskim Michałem Karalusem i przewodniczącym Zespołu Opiniodawczego przy PCPR Andrzejem Madalińskim

programowa z różnych dyscyplin nauki. „Uwzględniając jeszcze dynamikę zmian społecznych i nowopowstałe problemy społeczne (np. związane z emigracją zarobkową, tzw. euro sierotom czy ageizmem – tj. starzeniem się społeczeństw) stajemy przed stałym poszerzaniem spektrum problemów pracy socjalnej i wyzwaniem w naszej codziennej pracy” – dodaje Dyrektor Centrum.

W tym duchu stara się pracować kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie. Powiatowe Centrum udziela pomocy osobom niepełnosprawnym (dofinansowania PFRON), rodzinom w różnych sytuacjach życiowych (w szczególności rodziny zastępcze), osobom starszym (umieszczanie w domach pomocy społecznej oraz ośrodkach wsparcia), poradnictwo specjalistyczne (rodzinne, prawne, psychologiczne).

Jedną z metod pracy socjalnej jest aktywna integracja i aktywizowanie osób, które z różnych względów (z uwagi na chorobę, sytuację zdrowotną, rodzinną i inne) nie potrafią w sposób samodzielny funkcjonować, czy to na polu zawodowym, czy też zdrowotnym (rehabilitacyjnym), a nawet społecznym (problemy w rodzinie, występujące uzależnienia itp.). Powiatowe Centrum co roku realizuje szeroki program aktywizujący różne osoby pn. „Razem łatwiej-program aktywizacji zawodowej i społecznej w Powiecie Pleszewskim”. Osoby, które zgłaszają się do Centrum biorą udział w kursach, warsztatach, szkoleniach różnego typu, w zależności od zgłaszanych preferencji. W roku obecnym są to: warsztaty stylizacji, warsztaty spółdzielczości socjalnej (ekonomia społeczna), kursy kompute-

rowe, obsługi kas fiskalnych, kursy prawa jazdy, obsługi wózka widłowego, fryzjerstwa, masażu I stopnia, kosmetyczne, carvingu (dekorowania potraw) i inne. Poza tym osoby uczestniczące mają możliwość skorzystania ze wsparcia psychologa, doradcy zawodowego, rehabilitanta, a nawet usług rekreacji ruchowej (basen czy nordic walking) i kulturalnej (kino/teatr). W projekcie organizowane są również treningi wyjazdowe (rozwój umiejętności społecznych) oraz turnusy rehabilitacyjne. Udział jest całkowicie bezpłatny, bowiem finansowany jest ze środków Powiatu Pleszewskiego oraz Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Udział w projekcie to niecodzienna okazja do skorzystania z tak szerokiej oferty aktywizacji, z uwagi na fakt, że jest to tymczasowa formuła wspierania mieszkańców Powiatu i uzależniona od dostępnych środków unijnych. W kolejnych latach w związku z nowym okresem finansowania w perspektywie lat 2014-2020 forma wspierania klientów instytucji typu Powiatowe Centrum czy Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej może ulec zmianie. Rekrutacja do projektu odbywa się co roku w okresie styczeń – czerwiec w siedzibie Powiatowego Centrum (ul. K. Wielkiego 7a w Pleszewie).

Warto nadmienić, że z pracą socjalną mamy do czynienia w wielu instytucjach pomocowych: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, gminne ośrodki pomocy społecznej, ale także domy pomocy społecznej (pomoc mieszkańcom), ośrodki wspierające osoby niepełnosprawne (Ośrodek Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych Intelakualnie w Pleszewie, środo-

Uczestniczki kursu carvingu (zdobienia potraw) w ramach projektu systemowego (Razem łatwiej)

wiskowe domy samopomocy), Ośrodek Interwencji Kryzysowej (m.in. sprawy związane z przemocą oraz konflikty rodzinne), warsztaty terapii zajęciowej, Pogotowie Opiekuńcze czy Dom Dziecka.

Należy zauważyć, że pracownik socjalny ma również swoje święto, które jest dniem wszystkich pracowników sektora pomocy społecznej. W samej ustawie o pomocy społecznej z dn. 12 marca 2004 roku został zawarty przepis nadający rangę tej profesji, gdzie uznano dzień 21 listopada jako Dzień Pracownika Socjalnego (art. 121 ust. 4).

Powiatowe obchody Dnia Pracownika Socjalnego mają charakter dwóch przedsięwzięć. Dnia 9 listopada br. odbyła się uroczystość w Restauracji „Baks” w Pleszewie. Natomiast 23 listopada odbyła się konferencja pn. „Na przeciw przemocy” z udziałem zaproszonych gości z całego powiatu oraz przedstawicieli Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Podczas konferencji wyświetlony został odcinek serialu emitowanego w TVP I pt. „Głęboka woda”, który opowiada różne historie rodzin zagrożonych społecznie i pokazuje, w jaki sposób pracownicy socjalni pomagają tym rodzinom, podejmując trud oddziaływania socjalnego. W związku z motywem wiodącym konferencji serial stał się przyczynkiem do dyskusji nt. przemocy.

Praktycy pomocy społecznej nierzadko działają również na polu ngo-sów*[1]. „Staramy się poszerzać możliwości oddziaływania na rzeczywistość i wykorzystywać potencjał środowiska lokalnego a pomagają w tym organizacje pozarządowe, które w znaczny sposób uzupełniają działania administracji. Fundacje

i stowarzyszenia są najbliższymi problemami ludzkimi i swoim wsparciem dodatkowo pomagają ludzi w trudnych sytuacjach życiowych. Przykładem są akcje charytatywne, które prowadzimy od lat, adresowane do konkretnych osób wymagających pilnej pomocy czy też zbiórki żywności w ramach unijnego programu PEAD, do którego przystąpiliśmy w roku obecnym” – mówi Grażyna Kaczmarek, także Prezes jednego z lokalnych Stowarzyszeń[2]. Działania dodatkowe realizowane przez kadrę pomocy społecznej wymagają jednocześnie umiejętności pozyskiwania środków finansowych na realizację tych zadań.

Pomoc, jaką niesie pracownik socjalny drugiemu człowiekowi jest piękna, ale też trudna, bowiem oznacza codzienne stawanie wobec ludzkiej bezsilności i bezradności. Dlatego też pełnienie roli pracownika socjalnego wymaga oprócz wysokich kwalifikacji i profesjonalizmu przede wszystkim wysokich pokładów wyrozumiałości, wrażliwości i cierpliwości w wypracowywaniu zmiany w sytuacji krytycznej. „Pracownik socjalny musi sam poszukiwać potencjału w imym ale także w sobie, żeby z oddaniem i przekonaniem wykonywać swoją pracę. Z okazji jego święta składam wszystkim pracownikom instytucji pomocy społecznej w Powiecie Pleszewskim podziękowania za trudną i bardzo angażującą pracę życząc jednocześnie dużo zdrowia i dalszych inspiracji w niesieniu pomocy drugiemu człowiekowi” – dodaje Dyrektor Grażyna Kaczmarek.

Autor tekstu: Ewelina Grygiel – koordynator merytoryczny projektu „Razem łatwiej”

[1] NGO – z ang. non governmental organisation, czyli organizacja pozarządowa (fundacja lub stowarzyszenie)

[2] Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Zagrożonym, Osobom Niepełnosprawnym oraz Współpracy z Zagranicą w Pleszewie – działa od 2001 roku w obszarze pomocy społecznej w Powiecie Pleszewskim. Organizacja skupia specjalistów pomocy społecznej, zdrowia oraz edukacji i specjalizuje się w realizacji projektów adresowanych do osób niepełnosprawnych (rehabilitacja, edukacja opiekunów, aktywizacja społeczna), rodzin zastępczych (warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze), rodzin znajdujących się w kryzysie (interwencja kryzysowa), młodzieży (organizacja Wolontariatu, wypoczynek letni dzieci) i wsparciem organizacji pozarządowych (prowadzenie Centrum Informacyjno – Doradczego). Organizacja realizuje wiele partnerskich projektów, w tym we współpracy z GPS Wilhelmshaven z Dolnej Saksonii. Więcej o działalności Stowarzyszenia na stronie: www.pcp-pletzew.pl